

NORGES HØYESTERETT

Den 2. november 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Falkanger og Falch i

HR-2021-2120-U, (sak nr. 21-133331SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

I.

A

Bojo Invest AS

B

C

Orakel AS

Ril AS

(advokat Anders Christian Stray Ryssdal)

mot

BW LPG Limited

(advokat Stig Berge)

II.

BW LPG Limited

(advokat Stig Berge)

mot

A

Bojo Invest AS

B

C

Orakel AS

Ril AS

(advokat Anders Christian Stray Ryssdal)

avsagt slik

K J E N N E L S E O G B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse ved overskjønn.
- (2) Ved skjønnsbegjæring 13. juni 2018 begjærte seks minoritetsaksjonærer i Aurora LPG Holding ASA skjønn for fastsettelse av løsningssummen ved tvangsinnløsning av sine aksjer i selskapet etter verdipapirhandelloven § 6-22, jf. allmennaksjeloven § 4-25.
- (3) Asker og Bærum tingrett avsa 28. mars 2019 skjønn med slik slutning:

- «1. Løsningssummen for aksjene i Aurora LPG Holding ASA settes til NOK 16 –seksten –.
2. BW LPG Limited betaler de lovbestemte utgiftene ved skjønnet.
3. BW LPG Limited betaler innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av skjønnet sakskostnader til RIL AS, Bojo Invest AS, Orakel AS, B, A og C med NOK 1.600.000,- –enmillionsekshundretusen–.»
- (4) Minoritetsaksjonærene begjærte overskjønn. Borgarting lagmannsrett avsa 28. mai 2021 overskjønn med slik slutning:
- «1. Overskjønnet fremmes.
2. Løsningssummen ved tvangsovertakelsen av aksjer i Aurora LPG Holding ASA fastsettes til 18,40 kroner per aksje.
3. BW LPG Limited betaler avsavnsrente med 2,00 prosent p.a. inntil betaling skjer. I tillegg kommer rentesrente.
4. Ril AS, Bojo Invest AS, Orakel AS, B, A og C betaler, en for alle og alle for en, sakskostnader til BW LPG Limited med 2 482 885 – tomillionerfirehundreogåttitotusenåttehundreogåttifem – kroner innen 2 – to – uker fra overskjønnets forkynnelse.
5. Tingrettens avgjørelse om sakskostnader og lovbestemte utgifter ved skjønnet, opprettholdes.
6. Ril AS, Bojo Invest AS, Orakel AS, B, A og C betaler, en for alle og alle for en, de lovbestemte utgifter til overskjønnet, herunder utgifter til skjønnsmedlemmene i samsvar med egen salærfastsetting.»
- (5) Minoritetsaksjonærene ble tilkjent en noe høyere løsningssum ved overskjønnet enn ved underskjønnet, jf. slutningen punkt 2 og 3. For øvrig førte ikke anken fra minoritetsaksjonærene frem.
- (6) Minoritetsaksjonærene anket lagmannsrettens overskjønn til Høyesterett. BW LPG Limited innga avledet anke. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 8. oktober 2021 ble anken ikke tillatt fremmet, jf. skjønnsprosessloven § 38 første ledd andre punktum, jf. tvisteloven § 30-4.
- (7) For det tilfelle at anken over overskjønnet ikke blir tillatt fremmet, har minoritetsaksjonærene – *A mfl.* – anket til Høyesterett over overskjønnets punkt 4 og 6 om henholdsvis sakskostnader og lovbestemte kostnader ved overskjønnet. Anken gjelder rettsanvendelsen.
- (8) Minoritetsaksjonærene har i korte trekk anført følgende:
- (9) Minoritetsaksjonærene oppnådde en bedre avgjørelse i lagmannsretten og har derfor krav på å få dekket sine kostnader ved overskjønnet, jf. skjønnsprosessloven § 54 a første ledd.

- (10) Det var uansett ikke grunnlag for å pålegge minoritetsaksjonærene å erstatte BW LPG Limiteds sakskostnader ved overskjønnet etter reglene i tvisteloven, slik lagmannsretten har gjort. Spørsmålet om sakskostnader i saken her reguleres uttømmende av skjønnsprosesslovens regler. Det var ikke «åpenbart urimelig» å begjære overskjønn, jf. skjønnsprosessloven § 54 a tredje ledd, og da må hver av partene i tilfelle dekke egne sakskostnader.
- (11) Lagmannsretten har dessuten bygget på feil rettsanvendelse ved vurderingen av om minoritetsaksjonærene skal pålegges å dekke de lovbestemte utgiftene ved overskjønnet, jf. allmennaksjeloven § 4-25 andre ledd.
- (12) Det er lagt ned slik påstand:

«Prinsipalt

Ril AS, Bojo Invest AS, Orakel AS, B, A og C tilkjennes sakskostnader for overskjønnet.

BW LPG limited bærer de lovbestemte utgifter til overskjønnet, herunder utgifter til skjønnsmedlemmene.

Subsidiært:

Slutningens pkt. 4 i lagmannsrettens overskjønn oppheves og hjemvises til ny behandling.

Slutningens pkt. 6 i lagmannsrettens overskjønn oppheves og hjemvises til ny behandling.

Atter subsidiært:

Partene dekker sine egne omkostninger for overskjønnet.

I alle tilfelle:

Ril AS, Bojo Invest AS, Orakel AS, B, A og C tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»

- (13) *BW LPG Limited* har tatt til motmæle og inngitt avledet anke. Selskapet har i korte trekk anført følgende:
- (14) Minoritetsaksjonærene fikk delvis medhold i overskjønnet på et grunnlag som ikke var påberopt i underskjønnet. De har derfor ikke oppnådd «en bedre avgjørelse» og har ikke krav på å få dekket kostnadene ved overskjønnet, jf. skjønnsprosessloven § 54 a første ledd. Da følger det samtidig av lovens system at man må falle tilbake på reglene om sakskostnader i tvisteloven, jf. skjønnsprosessloven § 2. Ettersom BW LPG Limited fikk medhold i det vesentlige, var det riktig av lagmannsretten å pålegge minoritetsaksjonærene ansvar for sakskostnadene, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd.
- (15) Det var uansett «åpenbart urimelig» å begjære overskjønnet, slik at det er grunnlag for å pålegge minoritetsaksjonærene sakskostnadsansvar også etter skjønnsprosessloven § 54 a.
- (16) Lagmannsretten har tatt riktige rettslige utgangspunkter ved vurderingen av om minoritetsaksjonærene skal pålegges å dekke de lovbestemte utgiftene ved skjønnet. Den konkrete rettsanvendelsen kan Høyesterett ikke prøve.

- (17) Derimot har lagmannsretten bygget på feil rettsanvendelse når den ikke fant grunn til å endre tingrettens avgjørelse om dekning av lovbestemte utgifter og sakskostnader. At løsningssummen ved overskjønnet ble fastsatt til høyere pris enn tilbudt ved tvangsinnløsningen, tilsier at det også for tingretten forelå «særlige grunner» for at minoritetsaksjonærene skulle dekke de lovbestemte utgiftene, jf. allmennaksjeloven § 4-25 andre ledd. Det er dessuten feil når lagmannsretten uten videre slutter seg til tingrettens begrunnelse for sakskostnadsspørsmålet.
- (18) BW LPG Limited har lagt ned slik påstand:

«I anken

Prinsipalt:

Anken nektes fremmes.

Subsidiært:

Anken over slutningens pkt. 4 forkastes.

Anken over slutningens pkt. 6 forkastes.

Atter subsidiært:

Slutningens pkt. 4 i lagmannsrettens overskjønn oppheves og hjemvises til ny behandling.

Slutningens pkt. 6 i lagmannsrettens overskjønn oppheves og hjemvises til ny behandling.

I alle tilfeller:

BW LPG Limited tilkjennes sakskomkostninger for Høyesterett.

I motanken

Slutningens pkt. 5 i lagmannsrettens overskjønn oppheves og hjemvises til ny behandling.

BW LPG Limited tilkjennes sakskomkostninger for Høyesterett.»

- (19) I tilsvaret til den avledede anken har minoritetsaksjonærene anført at det ikke hefter feil ved lagmannsrettens avgjørelse av spørsmålene om sakskostnader og lovbestemte utgifter ved underskjønnet. Til den avledede anken er det nedlagt slik påstand:

«1. Den avledede anken forkastes

2. Ril AS, Bojo Invest AS, Orakel AS, B, A og C tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»

- (20) Partene har ved hvert sitt prosesskriv 18. oktober 2021 meddelt at det er inngått utenrettslig forlik mellom fem av de ankende partene – Ril AS, Bojo Invest AS, B, A og C – og BW LPG Limited, og at det er enighet om at saken heves som forlikt for så vidt gjelder dem. Forliket omfatter også sakskostnadene for Høyesterett. Det er lagt ned slik felles påstand:

- «1. Saken heves for så vidt gjelder anken fra RIL AS, Bojo Invest AS, B, A og C og motanken fra BW LPG Limited.
- 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke.»

- (21) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalgets kompetanse er begrenset i samsvar med tvisteloven § 20-9 tredje ledd, jf. skjønnsprosessloven § 2. Anken gjelder lagmannsrettens anvendelse av saksomkostningsreglene ved overskjønn, og denne lovanvendelsen kan utvalget prøve.
- (22) Det fremgår av skjønnsprosessloven § 54 a første ledd, jf. § 54 første ledd at saksøkte – i dette tilfelle minoritetsaksjonærene – ved overskjønn som alene er begjært av saksøkte, bare kan tilkjennes nødvendige utgifter i anledning av skjønnsaken når saksøkte «ved overskjønnet oppnår en bedre avgjørelse enn ved underskjønnet», jf. bokstav a, eller når retten «finder at underskjønnet lider av slike feil eller avgjørelsen er så tvilsom at han hadde rimelig grunn til å begjære overskjønn», jf. bokstav b.
- (23) Hvis ingen av alternativene i § 54 a første ledd bokstav a eller b er oppfylt, må hver av partene som et utgangspunkt dekke egne saksomkostnader ved overskjønnet, jf. Rt-2009-312 avsnitt 21 og Nils Erik Lie, *Skjønnsprosessloven Kommentartutgave*, § 54 a note 4, *Juridika*, revidert 10. juli 2021. Etter skjønnsprosessloven § 54 a tredje ledd kan retten likevel pålegge saksøkte å erstatte saksøkerens saksomkostnader helt eller delvis, hvis det var «åpenbart urimelig» av ham å begjære overskjønn.
- (24) I saken her oppnådde minoritetsaksjonærene som nevnt en høyere innløsningssum ved overskjønnet enn ved underskjønnet, slik at det er alternativet i § 54 a første ledd bokstav a som er det aktuelle. Om dette uttalte lagmannsretten følgende:
- «I denne saken er imidlertid forholdet at saksøkerne for tingretten ikke gjorde gjeldende at tilbudsprisen i henhold til verdipapirhandelloven § 6-22 annet ledd, skulle fastsettes til 18,40 kroner per aksje. Tingretten – og BW – hadde dermed ingen foranledning til å vurdere dette spørsmålet. På alle andre punkter har saksøkernes anførsler for lagmannsretten ikke ført frem. I en slik situasjon mener lagmannsretten det ikke kan legges til grunn at saksøkerne har oppnådd en 'bedre avgjørelse enn ved underskjønnet', jf. skjønnsprosessloven § 54 a første ledd bokstav a). Henvisningen til § 54 – i skjønnsaker i realiteten en henvisning til § 42 – får derfor etter lagmannsrettens syn ikke anvendelse. Det følger da av skjønnsprosessloven § 2, jf. også § 43, at tvisteloven kapittel 20 får anvendelse.»
- (25) Lagmannsretten kom ved vurderingen etter tvistelovens kapittel 20 til at BW LPG Limited hadde fått medhold i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd, og at det ikke var grunnlag for å fritta minoritetsaksjonærene for erstatningsansvaret, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (26) Ankeutvalget bemerker at det ved vurderingen av om saksøkte har oppnådd en bedre avgjørelse, etter § 54 a andre ledd skal foretas en totalvurdering. Den siterte uttalelsen skaper tvil om lagmannsretten har foretatt en slik totalvurdering. Det forhold at avgjørelsen bygger på en ny anførsel, kan ikke være avgjørende.
- (27) Det var dessuten feil lovanvendelse når lagmannsretten etter å ha konkludert med at skjønnsprosessloven § 54 a første ledd bokstav a, jf. § 54 andre ledd ikke kommer til

anvendelse, påla minoritetsaksjonærene å erstatte BW LPG Limiteds sakskostnader etter tvistelovens regler. Dersom avgjørelsen i overskjønnet ikke var bedre for minoritetsaksjonærene enn i underskjønnet, er utgangspunktet at hver av partene må dekke egne sakskostnader. Minoritetsaksjonærene kunne da bare pålegges å erstatte BW LPG Limiteds sakskostnader hvis det var «åpenbart urimelig» av minoritetsaksjonærene å begjære overskjønnet, jf. skjønnsprosessloven § 54 a tredje ledd. Dette har imidlertid lagmannsretten ikke vurdert.

- (28) Lagmannsrettens avgjørelse av sakskostnadsspørsmålet bygger etter dette på uriktig lovtolkning, og det er uten videre klart at feilen kan ha innvirket på resultatet. Hensett til ankeutvalgets kompetanse og hvordan saken er opplyst, finner utvalget at lagmannsrettens overskjønn – slutningen punkt 4 – må oppheves for så vidt gjelder Orakel AS.
- (29) Verken anken fra Orakel AS over de lovbestemte utgiftene ved overskjønnet eller den avledede anken fra BW LPG Limited reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og det er heller ikke andre hensyn som taler for at ankene bør prøves. Disse ankene blir derfor nektet fremmet, jf. tvisteloven § 30-5.
- (30) Anken fra Orakel AS har i det vesentlige ført frem, og i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 må Orakel AS tilkjennes sakskostnader for Høyesteretts ankeutvalg. Det er krevd sakskostnader for Høyesterett med 60 000 kroner, men det er ikke inngitt sakskostnadsoppgave. Etter tvisteloven § 20-5 fjerde ledd kan salærutgifter i saker uten muntlig forhandling ikke erstattes med mer enn 15 000 kroner uten at det er inngitt kostnadsoppgave etter tredje ledd. Sakskostnadene fastsettes til 15 000 kroner med tillegg av merverdiavgift. I tillegg kommer rettsgebyret på 7 194 kroner.
- (31) Orakel AS har også påstått seg tilkjent sakskostnader i den avledede anken, uten å spesifisere kravet. Sakskostnadene i den avledede anken anses dekket av beløpet som er tilkjent i hovedanken.
- (32) I samsvar med partenes felles påstand heves saken for så vidt gjelder RIL AS, Bojo Invest AS, B, A og C. Sakskostnader er ikke krevet.
- (33) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G I K J E N N E L S E

1. Lagmannsrettens overskjønn – slutningen punkt 4 – oppheves for så vidt gjelder Orakel AS.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler BW LPG Limited til Orakel AS 25 944 – tjuefemtusennihundreogførtifire – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. Saken heves for så vidt gjelder RIL AS, Bojo Invest AS, B, A og C.

S L U T N I N G I B E S L U T N I N G

1. Anken fra Orakel AS nektes fremmet for så vidt gjelder lagmannsrettens avgjørelse av de lovbestemte utgiftene ved overskjønnet.
2. Den avledede anken fra BW LPG Limited nektes fremmet.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)